

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΝΑΟΝ ΓΥΜΝΗ;

Γ'.

Ἄλλ' ἐὰν τοῦτο δὲν ἐσκέφθῃ, ὅτι δηλαδὴ μετὰ τὴν διαγωγὴν αὐτῆς, τὴν ὁποίαν δεῖκνυε διὰ τῆς γυμνότητος, μετὰ τῆς ὁποίας ἀρέσκειται νὰ φοιτᾷ εἰς τὸν χριστιανικὸν ναὸν, τὸ πλείστον τῶν σημερινῶν γυναικῶν, καὶ μάλιστα τῶν γυναικῶν ἐκείνων, αἵτινες μετὰ ὅλην αὐτὴν τὴν διαγωγὴν, θέλουσι νὰ νομίζωσι σοβαρῶς, πῶς ἀνήκουσι πράγματι, εἰς τὰς τάξεις τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος, ὅτι προξενεῖ σκάνδαλα, ὅτι ὀφείπει τὸ ὄψος τῆς χριστιανικῆς λατρείας εἰς τὸ ταπεινὸν πεδίου *μῆς συνήθους κοινωνικῆς συναθροίσεως*, ὅτι ἐπὶ τέλους μετὰ τὴν ἀσύγγνωστον αὐτῆς διαγωγὴν, ὑβρίζει αὐτὴν τὴν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν, *εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἐχθρῶν πρὸς αὐτὴν διακειμένων*: ἐὰν ὅλα αὐτὰ δὲν τα ἐσκέφθῃ, δὲν συνεκινήθη τοῦλάχιστον ἀπὸ τὸν τρομερὸν θάνατον τοῦ Χριστοῦ, ὅστις εἰκονίζεται ὅσον ἀνθρωπίνως εἶναι δυνατόν, διὰ τῆς εἰκόνας τοῦ Ἐσταυρωμένου; ἢ μήπως καίτοι πολλάκις εἰσέρχεται, ἐὰν θέλετε μάλιστα καὶ κλίνει πρὸς αὐτῆς γόνυ, δὲν ἀντελήφθη αὐτὴν οὐδόλως, οὐδὲ γνωρίζει τι περὶ αὐτῆς; Ἐκείνης δηλ. τῆς εἰκόνας ἐπάνω εἰς τὴν ὁποίαν ἐξεδηλώθη ὀλόκληρος ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ ὀλόκληρος ἡ ὁργὴ αὐτοῦ πρὸς τὴν ἁμαρτίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἢν ἔφερον ὀλόκληρον ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ὁ ἀναμάρτητος Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὁ Σωτὴρ; Πῶς δὲν ἐστάθη ἰκανὴ αὐτὴ καὶ μόνῃ ἡ εἰκὼν τῆς Ἐκκλησίας νὰ δώσῃ εἰς τὴν ἁμαρτάνουσαν πρὸς τὴν χριστιανικὴν σεμνότητα καὶ εὐταξίαν, γυμνὴν ἐκκλησιαζομένην γυναῖκα, νὰ ἐννοήσῃ, πῶς ὅτι μέσα εἰς τὴν προᾶξιν τῆς αὐτῆς, ἐνυπάρχει βαρυτάτη ἐνοχία καὶ εὐθύνη, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἀκόμη τῆς ἀπόψεως. Εἶναι ὑποχρεωμένη ἐπὶ τέλους νὰ σεβασθῇ τὴν συνάθροισιν τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος, τὸ ὁποῖον συγκαλεῖ καὶ συναθροίζει, αὐτὸ τοῦτο τὸ Ἀπολυτρωτικὸν ἔργον τοῦ Σωτῆρος, καὶ ὅχι νὰ συντελῇ εἰς τὴν διάσπασιν αὐτοῦ, καὶ νὰ κάμνῃ τοῦτο, νὰ ἐκφράζεται μετὰ ὁργὴν εἰς βίβρος αὐτῆς, ἥτις τελευταίως προσπαθεῖ νὰ εἰσέλθῃ καὶ εἰς αὐτὸ ἀκόμη τὸ ἅγιον βῆμα, χωρὶς νὰ αἰσθάνεται *οὐδεμίαν ἐνοχίαν καὶ δι' αὐτό*. Ἐχει ὑποχρέωσιν ἐὰν δὲν σέβεται τὸν ἑαυτὸν τῆς καὶ παρουσιάζει αὐτὸν γυμνὸν ἀλ-

λαγοῦ, νὰ σεβασθῇ αὐτὸν εἰσερχομένη εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καθ' ὅσον ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, *εἶναι ἄσπονδος ἐχθρὸς τῆς Ἐκκλησίας, ζητοῦσα διὰ τῆς γυμνότητος αὐτῆς, τίποτε περισσότερον καὶ τίποτε ὀλιγώτερον, τὴν παράλυσιν τοῦ πληρώματος τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας*.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Ἡ ΧΡΙΣΤΙΑΝΗ ΜΗΤΗΡ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΜΗΤΡΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΟΡΗΝ ΤΗΣ

Α'.

Ἄφ' ἧς ὥρας σοῦ ἔδωκα, ἀγαπητή μου, τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν, καὶ σὲ ἀφήκα εἰς τὴν προστασίαν τοῦ ἀγαπητοῦ σου συζύγου καὶ τῆς Θεῆς Προνοίας, δὲν ἔπαυσα νὰ παρατηρῶ τὰ διαβήματά σου. Ἀλλὰ στοχάσου ἀπὸ ποῖον αἰσθημα κυριεῦομαι σήμερον γνωρίζουσα ὅτι σφίγγεις εἰς τὰς ἀγκάλας σου πολύτιμον θησαυρὸν καὶ ὅτι ἐρωτᾷς μετὰ μεγάλης προθυμίας: Πῶς νὰ ἀναθρέψω τὸ βρέφος τοῦτο τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς μοῦ ἐχάρισεν;

ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ διὰ σοφοὺς σκοποὺς ἐνεφυτεῦθη εἰς τὸ μητρικὸν στήθος μία ἰδιάζουσα ἀγάπη, ὠθοῦσα καὶ ἐνισχύουσα τὴν μητέρα εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν πρὸς τὰ τέκνα χρεῶν τῆς. Ἡ ἐνάρετος μητὴρ τρώντι χαίρει κοπιάζουσα διὰ τὰ τέκνα τῆς.

Κύτταξε, ἀγαπητή μου, τὴν νέαν μητέρα, θελκτικὴν καὶ ὠραίαν ὡς τὸ ῥόδον τῆς ἀνοίξεως! Τίποτε δὲν εἰμπορεῖ νὰ χωρίσῃ αὐτὴν ἀπὸ τὸ τέκνον τῆς: εἶναι ὡσάν μία ψυχὴ εἰς δύο σώματα. Ἠγάπα πρότερον τὴν κοινωνίαν, διότι ἠγαπᾶτο καὶ ἐθαυμάζετο εἰς αὐτήν. Πλὴν τί ἦτο ἢ τότε χαρὰ ὡς πρὸς τὴν σημερινὴν εὐφροσύνην τῆς καρδίας τῆς; Παρατηροῦσα τὰς ἀναπτυσσομένας χάριτας τοῦ βρέφους τῆς, ποῖα αἰσθήματα ἠδονῆς δὲν δοκιμάζει; Θέλεις νὰ καταλάβῃς περισσότερον τὴν ἀγάπην τῆς; Κύτταξε αὐτὴν ὅταν ἀσθενῇ τὸ βρέφος τῆς: πίπτει ἐπ' αὐτοῦ, ἀγρυπνεῖ δι' αὐτό, τὸ παρηγορεῖ μετὰ τὴν ἀπαλήν τῆς φωνῆν, κάθηται ὀλοκλήρους νύκτας πλησίον του, καὶ μετὰ τὰς φροντίδας ταύτας λάμπει εἰς τὰ ὄμματα τῆς χάρις, ἥτις δὲν ἐφαίνετο πρότερον, ὅτε παρεδίδοτο εἰς τὰς συναναστροφὰς καὶ εἰς τὰ τοῦ θυμοῦ, καὶ ὅταν ἡ υγιεία ἀναλάμψῃ πάλιν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ παιδιοῦ τῆς, ποῖα αἰσθήματα εὐγνω-

μοσύνης και δοξολογίας πρὸς τὸν Θεὸν δὲν ἐξέρονται ἀπὸ τὴν καρδίαν της :

Ἄλλὰ τὰ χρέη τῆς μητρὸς πρὸς τὸ τέκνον της, ἀγαπητῆ μου κόρη, ἀρχίζουσι καὶ πρὶν ἀκόμη τὸ μικρὸν πλάσμα ἴδῃ τὸ φῶς. Ἡ σωματικὴ καὶ διανοητικὴ τῆς μητρὸς κατάστασις κατὰ τὴν περίοδον τῆς κυφορίας, ἐπενεργεῖ τὰ μέγιστα εἰς τὸ ὑπ' αὐτῆς γεννηθισμένον. Ὅθεν οὐ μόνον ἑαυτῆς, ἀλλὰ καὶ χάριν τοῦ τέκνου της, ὀφείλει νὰ φροντίξῃ ὑπὲρ τῆς εὐεξίας τοῦ σώματος, τῆς γαλήνης, τοῦ νοῦς καὶ τῆς ἀγαθότητος τῆς καρδίας της. Διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ σωματικὴ ιδιοσυγκρασίαι τῶν τέκνων (καθὼς καὶ αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις) ἐξαρτᾶται πολὺ ἀπὸ τὴν ιδιοσυγκρασίαν τῶν γονέων. Ἄν ἡ μήτηρ καταχρᾶται τὰς ἡδονάς, ἐὰν τρέφῃ ἐν ἑαυτῇ τὰ πάθη τοῦ μίσους, τοῦ φθόνου, τῆς κακίας, ἐὰν τὸ πνεῦμα της ἀπασχολῆται εἰς τὰ οὐτιδανὰ καὶ χαμερπῆ, τὸ τέκνον της κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θέλει κληρονομήσει ἰσχυρὰν ὀρμὴν εἰς τὰς σωματικὰς εὐχαριστήσεις, δεκτικότητα τῶν χειροτέρων παθῶν, καὶ μικρότητα διανοίας. Διὰ τοῦτο ὀφείλει νὰ περιορίξῃ πᾶν ἐρεθιστικὸν αἰσθημα, νὰ προσφυλάττεται πάντοτε ἀπὸ τὰ αἷτια τῆς μελαγχολίας, καὶ ὅσον δύναται ἀπὸ παντὸς εἴδους ἀταξίας. Ἡ ἐνασχόλησις εἰς τὰς οἰκιακὰς της, ὑποθέσεις, ἡ συχνὴ θεωρία τῶν πολυποικίλων ἔργων τῆς φύσεως καὶ τὸ ἡδονικὸν ἐκεῖνο αἰσθημα τὸ πηγάζον ἀπὸ τὴν μὲ τὰς φίλας της συναναστροφῆν, ὅλα ταῦτα, λέγω, εἶναι χρήσιμα καὶ σχεδὸν ἀπαραίτητα πρὸς διατήρησιν τῆς ἀπαιτουμένης σωματικῆς καταστάσεως καὶ τείνουν ἐπίσης νὰ φυλάττωσι γαλήνιον καὶ εἰρηρικὸν τὸ πνεῦμα. Καὶ ταῦτα μὲν διὰ τὸ σῶμα.

(ἀκολουθεῖ)

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΠΛΟΥΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ

Ἡ περιστολὴ ἢ περιορισμὸς δυνατὸν νὰ εἶναι ἐν στοιχείῳ τῆς μορφώσεως, ἀλλὰ δὲν εἶναι μόρφωσις καθ' ἑαυτῆν. Ἡ πλεῖσις δὲν εἶναι αἷτια ἀξήσεως, ἀν καὶ δύναται νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν διακανόνισιν τῆς ἀξήσεως. Ὁ κηπουρὸς δύναται κατὰ πολὺ νὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ δώτῃ σχῆμα καὶ κίνησιν εἰς τὰ φυτὰ διὰ διαφορῶν τρόπων παρεμβάσεων εἰς τὴν λειτουργίαν αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν δίδει οὕτως εἰς αὐτὰ ζωὴν καὶ ἐὰν ἡ ἐπέμβασις του υπερβαίνει τὰ ὅρια, τὰ καταστρέφει. Πολλοὶ γονεῖς παραπονοῦνται διατὶ τὰ τέκνα των ἔχουν παρεκτραπῆ ἢ καθήνηται ἀχρηστα πρὸς πείραμα τῆς μεγαλαυχίας των ὅτι τὰ ἐμεγάλωσαν ὑπὲρ ἀστήρην

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΘΡΗΣΚΕΙΑ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ε'.

Ἐὰν πάλιν ἡ θρησκεία (καὶ ὡς ὁμιλήσωμεν μερικώτερον) ὁ Χριστιανισμὸς ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας δὲν ἱκανοποίησεν ἢ ἀτελῶς μόνον ἱκανοποίησε τὰς ἠθικὰς ἀνάγκας τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐὰν ἔτι δὲν τὰς ἱκανοποιεῖ ἐπαρκῶς, δὲν πταίει ὁ Χριστιανισμὸς, ἀλλ' ἡ ἑλλιπὴς αὐτοῦ ἐφαρμογή. Διὰ τοῦτο ὅταν ἐγκατασταθῇ ὁ ἀληθὴς Χριστιανισμὸς εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ὅταν κατανοηθῇ τελειότερον ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐφαρμοσθῇ πιστότερον εἰς τὴν ζωὴν των, τότε τὸ φῶς αὐτοῦ θὰ καταστήσῃ ἀφανεῖς πάσας τὰς πυγολαμπίδας τῆς ἀνθρωπίνης φαντασίας καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ἐγωῖσμοῦ.

Καὶ ὁ τοιοῦτος Χριστιανισμὸς δὲν χρήζει ἀντικαταστάσεως, ἀλλὰ εὐνυτέρας ἐγκαταστάσεως, δὲν χρήζει ἐπιδιορθώσεως, ἀλλὰ βαθυτέρας ἐπιγνώσεως, δὲν χρήζει συμπληρώσεως ἀλλὰ πιστοτέρας πληρώσεως, δηλ. ἐπιτελέσεως καὶ ἐφαρμογῆς.

Διὰ τοῦτο ἡ ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις ἀποπειρα πρὸς ἐπιδιορθώσιν δῆθεν τοῦ Χριστιανισμοῦ διὰ τῶν ὀρθολογιστικῶν ἰδεῶν οὐδὲν καλόν, κακὰ δὲ πολλὰ ἐπροξένησε. Δι' αὐτῶν ὁ Χριστιανισμὸς ἠλλοιώθη τόσον, ὥστε δὲν ἔμεινε πλέον Χριστιανισμὸς, ἢ μάλλον ἐβιάσθη νὰ μὲνῃ Χριστιανισμὸς χωρὶς Χριστόν. Ἀλλὰ ἐκεῖ πού λείπει ὁ Χριστὸς λείπει καὶ τὸ πνεῦμα δηλ. ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἐπὶ τῶν καρδιῶν ζῶσα ἐπιρροὴ καὶ γοητεία τοῦ Εὐαγγελίου, ἀνευ τῆς ὁποίας οὔτε θρησκεία, οὔτε ἠθικὴ ἀξία λόγου δύναται νὰ ὑπάρξῃ.

Διὰ τοῦτο εἶναι μάταιαι αἱ προσπάθειαι ἐκείνων, οἵτινες θέλουν νὰ μορφώσουν τὸν ἀνθρώπον καὶ νὰ ἠθικοποιήσωσι τὴν κοινωνίαν ἀνευ τοῦ Χριστοῦ, ἢ νὰ ἐπιδιορθώσουν καὶ συμπληρώσωσι τὸν Χριστιανισμὸν διὰ τῶν

περιστολῆν καὶ διὰ παντοίων ἀσφαλῶν περιορισμῶν. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι τὰ ἀνέπτυξαν, δὲν τὰ ἐμόρφωσαν ὅμως καθ' ἑλθον. Ἀπλῶς παρενέδθησαν καὶ παρεμπόδισαν τὰς δυνάμεις τῆς ζωῆς των, μεταίτιος φανταζόμενοι ὅτι οὗτος ὁ περιορισμὸς ἦτο μόρφωσις ἢ ἀνατροφή. Ἐὰν θέλωμεν νὰ μορφώσωμεν ταῦτα δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ κλείσωμεν εἰς τὰς δυνάμεις τῆς ζωῆς τὰς πρὸς τὸ κακὸν ὁδοῦς, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀνοίξωμεν καὶ τὰς ὁδοὺς τὰς ἀγοῦσας πρὸς τὸν Θεόν.